

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 38418978-120[37-17/11]-73698

19.02.2018

Konu : 4 yıldır Türkiye'de ikamet eden Suriye vatandaşının internet üzerinden yurt dışından elektronik küçük malzeme alım satımı faaliyetinin vergilendirilmesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Suriye vatandaşı olduğunuz ve 4 yıldır Türkiye'de ikamet ettiğiniz, internet üzerinden elektronik küçük malzeme alım-satımı yaptığınız belirtilerek, söz konusu faaliyetiniz nedeniyle esnaf muaflığından yararlanıp yararlanamayacağınız, mükellef olunması durumunda ise genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanıp yararlanamayacağınız hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Mükellefler" başlıklı 3 üncü maddesinde;

"Aşağıda yazılı gerçek kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler.

1.Türkiye'de yerleşmiş olanlar;

2.Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye'de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları (Bu gibilerden, buldukları memleketlerde elde ettikleri kazanç ve iratları dolayısıyla Gelir Vergisi'ne veya benzeri bir vergiye tabi tutulmuş bulunanlar, mezkur kazanç ve iratları üzerinden ayrıca vergilendirilmezler.)" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 4 ncü maddesinde;

"Aşağıda yazılı kimseler Türkiye'de yerleşmiş sayılır:

1.İkametgahı Türkiye'de bulunanlar (İkametgah, Kanunu Medenin 19'uncu ve müteakip maddelerinde yazılı olan yerlerdir);

2.Bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturanlar (Geçici ayrılmalar Türkiye'de oturma süresini kesmez.),

5 nci maddesinde de; *"Türkiye'de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler sadece Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler. "* hükümlerine yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununda "Türkiye'de yerleşme" ikametgah ve oturma süresi olarak iki ayrı esasa göre belirlenmiştir. İkametgah esasında yerleşmenin tespitinde; ikametgahı Türkiye'de bulunanlar yerleşmiş sayılmaktadır. Anılan maddenin parantez içi hükmünde ise ikametgahın Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre tespit edileceği belirtilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 19 uncu maddesinde; *"Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz. ..."* hükmü yer almıştır.

Oturma süresi esasında yerleşmenin tespitinde ise Türkiye'de bir takvim yılı içinde altı aydan fazla oturanlar Türkiye'de yerleşmiş sayılmaktadır.

Ayrıca, aynı Kanunun 37 nci maddesinde; *"Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır."* hükmüne, vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelerin yer aldığı 9 uncu maddesinde de;

"Ticaret ve sanat erbabından aşağıda yazılı şekil ve suretle çalışanlar gelir vergisinden muaftır.

- 1. Motorlu nakil vasıtaları kullanmamak şartı ile gezici olarak veya bir iş yeri açmaksızın perakende ticaret ile iştigal edenler (Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları ile pazar takibi suretiyle gıda, bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit iş yerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o iş yerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar hariç) ;*

Ticari, ziraî veya meslekî kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tâbi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağıllık arz edecek şekilde yapanlar esnaf muaflığından faydalanamazlar.

Bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü yoktur." hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesinde; "*Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 Türk lirasına kadar olan kısmı, aşağıdaki şartlarla gelir vergisinden müstesnadır.*

- 1. İşe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması,*
- 2. Kendi işinde bilfiil çalışılması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.),*
- 3. Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması hâlinde tüm ortakların işe başlama tarihi itibarıyla bu maddedeki şartları taşıması,*
- 4. Ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hâli hariç olmak üzere, faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması,*
- 5. Mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olunmaması.*

İstisna kapsamındaki faaliyetlerden kazanç elde edilmemesi veya istisna haddinin altında kazanç elde edilmesi hâllerinde dahi yıllık beyanname verilir.

Bu istisnanın, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 156 ncı maddesinde, "*Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.*" hükmü yer almaktadır.

Mükelleflerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetlerini yaptıkları yerlerin iş yeri özelliğini taşıyabilmesi için bu yerlerin "*faaliyetin icrasına tahsis edilmesi*" veya faaliyetin icra edildiği "*yer*" olma özelliğini taşıması gerekmekte olup, internet ya da benzer bir elektronik ortam veya alanın ticari veya mesleki faaliyete tahsis edilmesi veya bu faaliyetlerde kullanılması durumunda da bu yer iş yeri olarak kabul edilmektedir.

Buna göre, internet üzerinden elektronik malzeme alım satımının bir iş yeri açılarak veya internet üzerinden ya da internette bir blog veya site açılarak yapılması halinde esnaf muafliğından yararlanılması mümkün bulunmamakta olup, elde ettiğiniz gelirin Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümlerine göre gerçek usulde ticari kazanç kapsamında vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Türkiye'de ikametgahınızın bulunması veya gelirin elde edildiği takvim yılı içerisinde altı aydan fazla süreyle Türkiye'de bulunmanız halinde tam mükellefiyet esasına göre vergilendirilmeniz gerekmekte olup, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesinde belirtilen şartları da taşımanız kaydıyla söz konusu istisnadan yararlanmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.